

Spis treści

Wstęp	9
1. Wybrane teoretyczne koncepcje rozwoju człowieka a rozpoznawanie uwarunkowań szans edukacyjnych uczniów	15
1.1. Model transakcyjny Arnolda J. Sameroffa	16
1.2. Teoria systemów ekologicznych Urie Bronfenbrennera	18
1.3. Koncepcja systemów dynamicznych Lindy B. Smith i Esther Thelen ..	23
1.4. Model kontekstualnego rozwoju człowieka Richarda M. Lerner'a	24
1.5. Koncepcja wzajemnej socjalizacji H. Rudolpha Schaffera	25
1.6. Socjolingwistyczna teoria Basila Bernsteina w rozpoznawaniu szans edukacyjnych dzieci niesłyszących	27
2. Znaczenie głuchoty dla szans edukacyjnych dzieci niesłyszących	33
2.1. Poznawcze uwarunkowania szans edukacyjnych dzieci niesłyszących	38
2.1.1. Spostrzeganie	38
2.1.2. Uwaga	47
2.1.3. Pamięć i procesy pamięciowe	49
2.1.4. Myślenie i rozwiązywanie problemów	57
2.2. Uwarunkowania procesu przyswajania języka przez dziecko z uszkodzonym słuchem	63
2.2.1. Etapy rozwoju mowy dziecka z uszkodzonym słuchem – próba charakterystyki	73
2.2.2. Język jako czynnik rozwoju teorii umysłu	75
2.3. Gotowość szkolna dzieci z uszkodzonym słuchem	81
2.3.1. Pojęcie gotowości szkolnej – ustalenia definicyjne	81
2.3.2. Interakcyjny model gotowości szkolnej Anny Brzezińskiej	89
2.4. Uwarunkowania rodzinne szans edukacyjnych dzieci niesłyszących ..	91
2.4.1. Diagnostyka i rehabilitacja	92
2.4.2. Wsparcie instytucjonalne i pozainstytucjonalne	97
2.4.3. Dylematy i wybory edukacyjne rodziców	100

2.5. Uwarunkowania szkolne szans edukacyjnych dzieci niesłyszących	103
2.5.1. Kompetencje nauczycieli	104
2.5.2. Relacje rówieśnicze	107
2.6. Dziecko niesłyszące w różnych typach szkół – szanse i bariery	111
2.6.1. Kształcenie specjalne dzieci niesłyszących	112
2.6.2. Kształcenie integracyjne dzieci niesłyszących	114
2.6.3. Kształcenie włączające dzieci niesłyszących	116
3. Założenia metodologiczne badań własnych	119
3.1. Problematyka badawcza	119
3.2. Cel i problem badawczy	124
3.3. Perspektywa badawcza. Metodologiczne założenia gromadzenia i interpretacji materiału badawczego	128
3.4. Zastosowane narzędzia badawcze	140
3.5. Teren, organizacja i charakterystyka badanych	148
4. Postrzeganie szans edukacyjnych dzieci o różnych profilach rozwojowych przez ich rodziców i nauczycieli	155
4.1. Charakterystyka dzieci uczestniczących w badaniach: profile kompetencji językowych i funkcjonowania psychomotorycznego	155
4.2. Zbiektywizowane i subiektywne szanse edukacyjne badanych dzieci: profile rozwojowe i ocena gotowości szkolnej a perspektywa rodziców i nauczycieli	220
4.3. Między klasyfikacją a typologią: od „przypadku diagnostycznego” do fenomenu jednostkowych historii edukacyjnych	248
Zakończenie	275
Załączniki	279
Bibliografia	281
Spis tabel	301
Spis rysunków	303
Summary (Recognition of educational opportunities for deaf children at the beginning of primary school (research from the Lodz region)	305